

R o z s u d o k
V m e n e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobcu **JUDr. J. M.**, bývajúceho v B.B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Z. M., advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom v B.B., proti žalovanému **Ing. J. V.**, bývajúcemu v B.B., o zaplatenie **232357,43 Eur (7 000 000,-- Sk)** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 12 C 47/2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. mája 2008 sp.zn. 12 Co 53/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 24. októbra 2007 č.k. 12 C 47/2004-213 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 590 000,-- Sk spolu so 16 % ročným úrokom z dlžnej sumy od 1. augusta 2001 do zaplatenia, so 14 % úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 1. novembra 2001 do zaplatenia a náhradu trov konania, trov právneho zastúpenia v sume 120 936,50 Sk JUDr. P. V., advokátovi, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vychádzal zo zistenia, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o pôžičke zo 7. septembra 2000 v zmysle jej dodatkov, podľa ktorej

žalobca poskytol žalovanému sumu 7 000 000,-- Sk, ktorú sa žalovaný podľa zmluvy zaviazal vrátiť do 30. októbra 2000. V prípade omeškania dlžníka s vyplatením úrokov, bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 500,-- Sk za každý deň omeškania a v prípade omeškania dlžníka s vrátením požičanej sumy po termíne splatnosti, bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 3 000,-- Sk za každý deň omeškania. Keďže žalobca peňažnú sumu v zmluve dohodnutú žalovanému prenechal a žalovaný časť z nej do termínu splatnosti nevrátil (súd vzal za preukázané vrátenie sumy 2 410 000,-- Sk), žalobe po sumu 4 590 000,-- Sk vyhovel. Za nedôvodnú považoval žalobu nad uvedenú sumu a tiež v časti, v ktorej sa žalobca domáhal zaplata zmluvnej pokuty za omeškania dlžníka s vyplatením úrokov a zmluvnej pokuty za omeškania dlžníka s vrátením požičanej sumy po termíne splatnosti. Dohodu o zmluvnej pokute považoval za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom a preto dospel k záveru, že v tejto časti je zmluva podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) neplatná. K premlčaniu nároku uviedol, že aj v prípade, ak by tvrdenie žalobcu o predĺžení lehoty splatnosti do 30. októbra 2001 nebolo pravdivé, právo žalobcu sa nepremlčalo. Z predložených listinných dôkazov totiž zistil, že žalovaný uznal záväzok, že od žalobcu prevzal sumu 12 000 000,-- Sk, z ktorej zaplatil 4 500 000,-- Sk a zvyšok vyrovná potom ako získa úver a že žalobca vyzval žalovaného na splnenie dlhu písomnou výzvou z 22. novembra 2001 (žalovaný ju prevzal 23. novembra 2001), podľa ktorej mal plniť v lehote 5 dní od odoslania výzvy. Na základe uvedených zistení dospel k záveru, že premlčacia doba začala plynúť až „od uvedeného dátumu“ a keďže žalobca podal žalobu na súd 23. decembra 2003, uplatnil právo v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe. Priznanie úroku z omeškania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 517 OZ v spojení s § 3 vládneho nariadenia č. 87/1995 Z.z. O náhrade trov konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 15. mája 2008 sp.zn. 12 Co 53/2008 na odvolanie žalovaného rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol a rozhodol o trovách celého konania. Zhodne so súdom prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že účastníci uzavreli 7. septembra 2000 v písomnej forme zmluvu o pôžičke v znení jej dodatkov, podľa ktorej žalobca prenechal žalovanému sumu 7 000 000,-- Sk, ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť do 30. októbra 2000. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že písomnosť z 21. decembra 2001, ktorú okresný súd považoval za uznanie dlhu, nespĺňa všetky zákonom požadované náležitosti tohto jednostranného právneho úkonu. Z obsahu tejto písomnosti je totiž zrejmé, že sa v nej okrem zmluvy o pôžičke zo 7. septembra 2000, uvádza aj ďalšia zmluva (faktoringová zmluva uzatvorená podnikateľskými subjektmi) a že žalovaný obe tieto

zmluvy považuje za neplatné pre rozpor so zákonom. Hoci sa v ňom uvádza prevzatie sumy 12 000 000,-- Sk a prísľub peniaze v neuhradenom zostatku vrátiť, tento písomný prejav vôle žalovaného nie je možné vyložiť tak, že by v ňom bol uvedený dôvod dlhu a jeho výška. Nedošlo teda k účinnému uznaniu dlhu, ktorý právny úkon by mal za následok prerušenie behu premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 OZ. Keďže žalobca tvrdenie o predĺžení lehoty splatnosti dlhu do 30. októbra 2001 ničím nepreukázal, za čas splnenia záväzku považoval termín dohodnutý v zmluve o pôžičke. Trojročná všeobecná premlčacia doba tak začala plynúť dňom nasledujúcim po 30. októbri 2000, t.j. 31. októbra 2000 a uplynula dňom 31. októbra 2003. Žalobca tým, že žalobu podal na súd až 23. decembra 2003, nevykonal právo v dobe uvedenej v § 101 OZ. Keďže žalovaný sa v konaní premlčania dovolal, nebolo možné žalobcovi premlčané právo priznať. Odvolací súd preto podľa § 220 O.s.p. rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu zamietol bez toho, aby sa vyjadroval k ostatným námietkam žalovaným v odvolaní uvádzaným. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalovanému priznal ich náhradu v celkovej sume 616 824,-- Sk.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Uviedol, že odvolací súd nesprávne vec právne posúdil v otázke premlčania nároku, keď nesprávne vyložil uznávací prejav žalovaného obsiahnutý v jeho liste z 21. decembra 2001. Podľa dovolateľa uvedené podanie právneho zástupcu žalovaného spĺňa tak po formálnej ako aj materiálnej stránke všetky predpoklady právneho úkonu uznania dlhu v zmysle § 558 OZ. Podanie bolo urobené v písomnej forme, jeho obsahom je reakcia na jeho písomnú výzvu z 22. novembra 2001 a na jeho návrh dohody o urovaní zo 14. decembra 2001, takže akékoľvek pochybnosti o absencii dôvodu a výšky uznaného dlhu nie sú na mieste. V uznávacom prejave žalovaný rámcovo uvádza aj zdroj na zaplatenie záväzku a časový úsek, kedy svoj záväzok voči žalobcovi uhradí. Odvolací súd teda nesprávne, v rozpore s uvedenými písomnými dôkazmi ustálil, že nejde o uznanie dlhu a v nadväznosti na to dospel k nesprávnemu právnemu názoru, že žalobca uplatnil nárok po uplynutí trojročnej všeobecnej premlčacej doby. Navrhol preto rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu žalobcu nevyužil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným

prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že jeho dovolanie nie je dôvodné.

Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že za mylný považuje záver odvolacieho súdu, podľa ktorého obsahom listu právneho zástupcu žalovaného z 21. decembra 2001 adresovaného žalobcovi nie je uznanie dlhu a že nárok uplatnený žalobcom je premlčaný. Žalobca teda napadá správnosť rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta dovolací dôvod uvedený v § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Za správny, výsledkom vykonaného dokazovania zodpovedajúci treba považovať záver odvolacieho súdu, že obsahom listu zástupcu žalovaného (tiež aj zástupcu spoločnosti V., spol. s.r.o.) z 21. decembra 2001 adresovaného žalobcovi, nie je prejav vôle žalovaného smerujúci k uznaniu dlhu, ktorý je predmetom uplatnenej žaloby v zmysle § 558 OZ. V tejto súvislosti odvolací súd správne uviedol, že k platnosti takéhoto právneho úkonu, okrem písomnej formy a všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony je potrebné, aby dlžník vyjadril prísľub zaplatiť dlh, uviedol dôvod jeho vzniku a výšku v akom dlh uznáva. K tomu treba dodať, že ak viacerí dlžníci (napr. fyzická osoba a právnická osoba, ktorej spoločníkom a konateľom je rovnaká fyzická osoba) majú voči veriteľovi niekoľko dlhov (ako tomu bolo v posudzovanej veci) a teda uznávajú viac dlhov, musí byť nepochybne určené, ktoré jednotlivé dlhy jednotliví dlžníci, čo do dôvodu a výšky uznávajú a sľubujú zaplatiť. Za uznanie dlhu však nemožno považovať len vyjadrenie viacerých dlžníkov (ich zástupcu) v tom zmysle, že prevzali celkovo určitú sumu peňazí, koľko z nej celkove uhradili a že zvyšok v dohľadnej dobe vrátia.

V posudzovanej veci list advokáta JUDr. P. P. z 21. decembra 2001 ako zástupcu nielen žalovaného, ale aj spoločnosti V. spol. s.r.o., so sídlom v B. adresovaný žalobcovi, je

reakciou jeho klientov na návrhy dvoch dohôd o urovnaní zo 14. decembra 2001 predložených žalobcom (nie reakciou na výzvu žalobcu z 22. novembra 2001, ako to zavádzajúco tvrdí žalobca), ktoré žalovaný a ani spoločnosť neakceptovali. Z tohto podania je zrejmé, že vyjadrenie sa týkalo dvoch právnych úkonov, ktoré so žalobcom uzavreli jednak žalovaný (zmluva o pôžičke) a jednak spoločnosť (faktoringová zmluva) a že oba právne úkony považovali za neplatné. V poslednom odseku tohto listu uvedený text, že klienti „uznávajú“, že od žalobcu prevzali celkovo sumu 12 000 000,-- Sk, že z nej doposiaľ uhradili sumu 4 500 000,-- Sk a že zvyšok mienia uhradiť bezprostredne potom ako získajú úver, nemožno považovať za prejav vôle žalovaného smerujúci k uznaniu dlhu, ktorý je predmetom uplatnenej žaloby v zmysle § 558 OZ. Ide tu totiž len o vyjadrenie viacerých dlžníkov (ich zástupcu) o tom, akú sumu peňazí celkove od žalobcu prevzali, koľko celkove z tejto sumy uhradili a že zvyšok mienia vrátiť. Uvedená časť listu teda neobsahuje, ktoré jednotlivé dlhy jednotliví dlžníci, t.j. žalovaný a spoločnosť V. spol. s.r.o., čo do dôvodu a výšky uznávajú a sľubujú zaplatiť. Žalobca preto neopodstatnene namietal, že odvolací súd dospel nesprávne k záveru, keď tento list (časť jeho obsahu) nepovažoval za jednostranný právny úkon uznania dlhu v zmysle § 558 OZ.

Za správny treba následne považovať aj právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého tento úkon nemohol mať za následok prerušenie behu premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 OZ a že právo žalobcu sa premlčalo, lebo nebolo uplatnené na súde v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe (§ 101 OZ). Pri určení začiatku plynutia premlčacej doby odvolací súd vychádzal správne zo záveru, že žalobca mohol právo po prvý raz vykonať nasledujúci deň po splatnosti dlhu určenej v zmluve dňom 30. októbra 2000 (výsledkami vykonaného dokazovania nebolo preukázané tvrdenie žalobcu o predĺžení splatnosti pôžičky do 30. októbra 2001 formou dohody so žalovaným) a teda, že trojročná premlčacia doba uplynula dňom 31. októbra 2003. Keďže žalobca podal žalobu na súd až 23. decembra 2003 a žalovaný sa v konaní premlčania dovolal, musel odvolací súd na námietku premlčania prihliadnuť a nemohol premlčané právo žalobcovi priznať (§ 100 ods. 1 OZ). Napokon, správnosť vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu žalobca v dovolaní ani nenapáda.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že žalobca nedôvodne namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie nie je postihnuté ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanému však v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu neboli priznané.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová